

Грижи за ягодоплодните полухрасти през лятото

Автор(и): Кирил Кръстев, агроном

Дата: 26.07.2022 Брой: 7/2022

След обир на плодовете, насажденията се третират с контактен инсектицид - Децис 100 ЕК (7,5-12,5 мл/дка), Карате Зеон 5 КС (15 мл/дка), Кораген 20 СК (18-30 мл/дка) и др. срещу малиновия бръмбар, малиновото комарче и малиновият агрилус. През ноември-март нападнатите леторасли се изрязват и изгарят. След беритбата, чрез обработка на почвата се унищожават част от какавидите и възрастните насекоми.

При повреди от паяжинообразуващ и атлантически акар към разтвора се добавя един от препаратите - Волиам Тарго 063 СК (80 мл/дка), Лаота, Бермектин, Валмек (15-100 мл/дка), Сяра ВГ (500-700 г/дка), Хелиосуфр С (150-750 мл/дка). Праг на икономическа вредност - 5-7 бр. на лист. Под силна лупа или бинокуляр, се преглежда долната страна на листата и се изброяват всички стадии на неприятеля. Необходимо да се преброят акарите на средна проба от 50-100 листа, взети равномерно от цялото насаждение.

За биологична борба, при плътност на неприятелите доста по-ниска от ПИВ, се използва хищният акар *Phytoseiulus persimilis*, чрез двукратна сезонна колонизация, при съотношение хищник:жертва от 1:25 до 1:50. Могат да се използват и - акара *Amblyseius californicus*, галица *Feltiella acarisuda*,

дървеница *Macrolophus caliginosus* и др.

Изборът на препарат трябва да се съобразява с карантинните срокове и предстоящите беритби.

Обикновен малинов бръмбар - *Byturus tomentosus*

Развива едно поколение годишно.

Женските индивиди вече са узрели полово, копулирали са и завършили яйцеснасяне. Яйцата се полагат по единично, в основата на полуразпукнатите цветни пъпки, в цветовете и по зелените плодове.

Ларвите се хранят във вътрешността на плодовете, като предизвикват червясването им. Те причиняват по-голяма вреда. Повредените плодове остават по-дребни, недоразвити, деформирани, със силно влошени качества и често загиват. При масово нападение добивите са много ниски.

Ларвите се развиват за 40-45 дни. Обикновено по време на беритбата на малините част от тях не са завършили развитието си и се прибират заедно с плодовете. Изхранените ларви напускат плодовете и съдовете, в които се берат малините и на дълбочина от 5 до 20 cm в почвата какавидират. Бръмбарите имагинират още същата есен, но не излизат на повърхността и остават да зимуват.

Малиново комарче - *Resseliella (Thomasiniana) theobaldi*

В зависимост от района и метеорологичните условия през годината, неприятелят развива три - четири поколения годишно. Летежът на отделните поколения се застъпва и продължава до октомври.

Комарчетата са активни в топло и тихо време. Женските снасят яйцата си под кората на едногодишните леторасли или по напуканата кора на двегодишните леторасли.

Излюпените ларви се вмъкват дълбоко под кората и се хранят с камбиалния слой. Повредите са главно на 30-40 см от почвата, рядко по-високо. В мястото тъканта покафенява, а под ларвата се образува малка хлътнатина. По кората се появява малко антоцианово петно, което постепенно се оцветява в кафяво. Когато ларвите са във висока плътност - най-вече при трето - четвърто поколение в една хлътнатина живеят 5-10 и повече ларви. Тогава тъмносиньото петно хлътва в дървесината.

Малинов агрилус - *Agrilus rubicola*

Развива едно поколение годишно.

Бръмбарите вече са узряли полово и снесли яйца. Оплодените женски снасят яйцата си поединично по кората на летораслите или в пукнатините по тях. Затова в плододаващите насаждения трябва да се следи за повреди по стъблата и клонките.

Ларвите прогризват кората и навлизат под нея, където изгризват спираловидни ходове. В местата на повредата стъблото се разраства и по него се забелязват подутини. Първоначално ходовете са много тънки и трудно се откриват. При нарастване на ларвата ходовете се разширяват, а стъблото придобива вретеновидна форма. Кората в мястото на повреда се напуква.

Нарасналите ларви навлизат в сърцевинната част на стъблото и правят дълбоки вертикални ходове в посока отдолу нагоре. До началото на септември ларвите завършват развитието си и остават да зимуват в края на хода.

Повредените растения се развиват по-слабо или напълно изсъхват. Добивите от тях намаляват 30-50%. При последователно нападение в продължение на няколко години, неприятелят е в състояние силно да прореди нападнатите насаждения.

Паяжинообразуващ акар - *Tetranychus urticae*

При полски условия развива 12-15–20 поколения годишно. Нападнатите растения силно изостават в развитието си, а добивите намаляват с 20-30 до 60%.

Повредите първоначално може да са групирани само в някои междунервни пространства, но постепенно обхващат цялата листна петура. Нападнатите листа добиват мраморно пъстър вид, а впоследствие стават жълто-кафяви, изсъхват и отпадат. Акарите омотават с паяжинни нишки трихомите на листата, там където обитават и ги използват за прикритие, под което се хранят. При висока плътност в паяжинни нишки са омотават и листата, активно растящи върхове, странични разклонения и клонки, леторасли. Акарите смучат сок и от пъпките, цветовете и младите завръзи, които опадват.

Женските акари снасят яйцата си по долната страна на листата между нишките.

Едновременно с обикновения паяжинообразуващ акар се среща и атлантически акар – *Tetranychus atlanticus*. Двата вида обикновено се срещат едновременно, в смесени популации, имат близък външен вид и еднакви повреди.

При храсти – черно френско грозде (касис), бяло и червено френско грозде и др.

След обирање на плодовете насажденията се пръскат с един от препаратите - Волиам Тарго 063 СК (80 мл/дка), Лаота, Бермектин, Валмек (15-100 мл/дка), Сяра ВГ (500-700 г/дка), Хелиосуфр С (150-750 мл/дка) срещу паяжинообразувачия акар, атлантически и пъпков акар.

Плевелите в междуредията се картират и при смесено заплевеляване се пръскат (задължително с маска) с хербицид на база глифозат – Наса 360 СЛ (400-1200 мл/дка), Сателит 360 СЛ (300-450 мл/дка).

Пъпков акар - *Eriophyes (Phytoptus) ribis*

Пъпковият акар по касиса развива 5 поколения годишно. Напада пъпките.

Женските започват да снасят и да напускат зимните си убежища – през март, като се отправят по стъблата и клоните към новите пъпки. Миграцията продължава до късна есен. Смъртността на мигриращите индивиди е много голяма и само 0,01% успяват да достигнат до новите пъпки, но това понякога е достатъчно, за да се осъществи силно нападение. Нападнатите растения са със слаб растеж, а добивите са много ниски. При 10% повредени пъпки добивът намалява с 50%.